

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 14.8.2013
Sayı: 1117

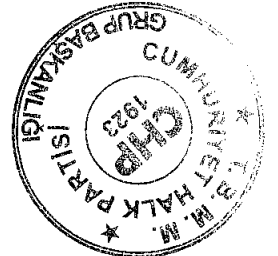
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

23/7/1965 Tarih ve 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifim ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Namık Havutça
Balıkesir Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI					
Tali Komisyon	- Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler - İçişleri				
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe				
Tarih:	01 Ekim 2013		E. No: 2/11746		
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.	
TBMM BAŞKANI					

TBMM KANUNLAR VE KARARLAR BŞK.LİĞİ
15 Ağustos 2013
Numara:

T B M M KÜTÜPHANE VE ARŞİV HİZM. BAŞKANLIĞI
15 Ağustos 2013
No : 236730

GEREKÇE

657 Sayılı Kanunun 27 inci maddesi memurların grev kararı vermelerini, grev düzenlemelerini ve bu yolda çalışma ve propaganda yapmalarını yasaklamıştır. Her şeyden önce bu tür bir yasakçı düzenleme, sosyal ve hukuk devleti ilkelerine aykırı bir düzenlemedir. Evrensel hukuk ve uluslararası sözleşmelerle çelişkilidir. Böyle bir düzenlemenin yıllardır yürürlükte olması da iktidarı elinde bulunduranların demokrasi, özgürlük, hukuk ve temel insan hakları duyarlılıklarını, demokrasi reflekslerini yitirdiğinin göstergesi olarak ortada durmaktadır.

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) kararlarına göre memurlar dahil bütün çalışanlar grev hakkına sahiptir. Devlet memuru olmak grev hakkını kullanmaya engel değildir. ILO, tüm memurları kapsayan genel bir grev yasağını "Sendika Hakkı ve Sendika Özgürlüğünün Korunmasına İlişkin 87 Sayılı Sözleşmenin" ihlali olarak kabul etmektedir.

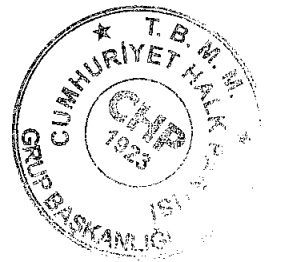
ILO sözleşmesine imza koyan Türkiye'nin Anayasa'nın 90'ıncı maddesi hükmüne göre bu sözleşmenin iç hukukta uygulanabilirliğini tartışmasıdır. Memurların grev hakkı ILO gibi Avrupa Mahkemesi İnsan Hakları (AHİM) ve Avrupa Konseyi Sosyal Haklar Avrupa Komitesi (SHAK) kararları ile güvence altına alınmış olup ve hangi durumlarda sınırlanabileceği açıkça belirtilmiştir. ILO Sözleşmesi, sadece devlet adına yetki icra eden sınırlı bir memur kategorisi için grev hakkının sınırlanmasını kabul etmektedir. Dolayısıyla öğretmenlerin, yerel hizmetlerde çalışanların, vergi idaresinde çalışanların, posta hizmetlerinde çalışanların ve benzeri onlarca kategoride çalışan diğer memurların grev hakkı ILO sözleşmeleriyle güvence altına alınmıştır. Memurların grev hakkı kural, sınırlama ise istisnadır. Bununla ilgili AHİM kararları da bulunmaktadır. AHİM, "Grev hakkının yasaklanması bazı memur kategorilerini ilgilendirebilir, genel olarak memurlara yaygınlaştırılmaz" kararı önemli bir örnektir.

Bu kanun teklifi ile uluslararası çalışma hukukuna göre grev hakkı bulunan, ama bu hakkın mevzuatımızda hukuksal bir temeli olmayan düzenleme ile devlet memurlarının ellerinden alınan grev hakkının verilmesi amaçlanmıştır.

Diğer yandan, 4688 ile grevsiz bir toplu sözleşme düzeni getirilmiştir. Toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşmazlık olursa greve değil, zorunlu olarak hakeme gidilmesi gerekmektedir. Grev yolu kesin olarak kapatılmıştır. Oysa gerek ILO kuralları ile AHİM kararları ve gerekse Avrupa Konseyi'nin Avrupa Sosyal Şartı ile ilgili denetim organı olan Sosyal Haklar Avrupa Komitesi'nin kararları, memurların grev hakkı olduğunu hiçbir tartışmaya yer vermeyecek şekilde ortaya koymuştur. 4688 sayılı kanun bırakın grev hakkını, kamu görevlilerinin önemli bir bölümünün sendika üyesi olmasını bile yasaklamıştır. Ancak bu hukuka aykırıdır. Çünkü, Anayasanın 90 ıncı maddesi son derece açıktır: "Usulüne göre yürürlüğe konulmuş uluslararası antlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz. Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası antlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda uluslararası antlaşma hükümleri esas alınır."

Bu kanun teklifi ile polislere de mahrum bırakıldıkları sendikal hakları verilmesi amaçlanmıştır. AB üyesi olmayı hedefleyen Türkiye'de polislerin sendika kurma hakları bulunmamaktadır. Avrupa'da 26 ülkenin 34 adet polis sendikası bulunduğu ve 13 ülkenin polislerine grev hakkı tanıdığı bilinmektedir. Polislerin örgütlenme hakkı, Avrupa Konseyinin İnsan Hakları ve polis ile ilgili düzenleyici mevzuatlarında Avrupa Sosyal Sözleşmesinin 5. maddesinde de yer almıştır. Çalışma şartları son derece güç olan polislerin, sosyal, ekonomik ve diğer bütün yasal haklarını koruyabilmek için sendika kurma haklarının ellerinde alınmış olması hukuk ve sosyal devlet ilkelerine ters düşmektedir.

**23/7/1965 TARİH VE 657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNU İLE BAZI
KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 23/7/1965 Tarih ve 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunun 27 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2- 25/6/2001 Tarih ve 4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununun 29 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

"MADDE 29 - Genel Toplu Sözleşme görüşmelerine kamu idaresi adına Kamu İşveren Heyeti, kamu görevlileri adına Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti katılır.

Kamu İşveren Heyeti, Başbakanın görevlendireceği Başbakan yardımcısının başkanlığında, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Devlet Personel Başkanlığı temsilcilerinden oluşur.

Genel toplu sözleşme görüşmelerinde Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti, bağlı sendikaların toplam üye sayısı itibarıyla en çok üyeye sahip üç konfederasyonunun belirleyeceği temsilcilerden olmak üzere yedi üyeden oluşur. Bu yedi temsilcinin belirlenmesinde en çok üyeye sahip üç konfederasyona bağlı sendikaların toplam üye sayısı, yediye bölünmek suretiyle bir temsilcilik için gerekli üye sayısı belirlenir. Her bir konfederasyona bağlı sendikaların toplam üye sayısı, bir temsilcilik için gerekli üye sayısına bölünmek suretiyle konfederasyonların Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetindeki temsilci sayıları tespit edilir. Bu işlem sonunda tam sayıları gösteren temsilci sayıları konfederasyonlara dağıtıldıktan sonra kalan temsilcilikler, arta kalan yüzdelik rakamların büyükten küçüğe doğru sıralaması esas alınarak konfederasyonlar arasında dağıtılır. Bu fıkra hükmüne göre her bir konfederasyonun belirleyeceği temsilci sayıları Devlet Personel Başkanlığınca ilgili konfederasyonlara bildirilir.

Genel toplu sözleşme, Kamu İşveren Heyeti ile görüşmelere katılan Kamu Görevlileri Sendikaları Heyet üyelerinin nitelikli çoğunluğu (toplam üye sayısının 2/3 oranı) arasında imzalanır.

Hizmet kolu toplu sözleşmesi görüşmelerinde Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti, o hizmet kolunda en çok üyeye sahip ilk üç sendikanın temsilcilerinden oluşur. Heyetin oluşumu Genel Toplu Sözleşmedeki gibi hizmet kolu bazında belirlenir. Her bir hizmet kolu kapsamında toplu sözleşme görüşmelerine katılacak Kamu Görevlileri Sendikaları Heyet üyeleri, ilgili sendika tarafından genel toplu sözleşme görüşmelerinin başlamasından bir hafta önce Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

Hizmet kolu toplu sözleşmesi, Kamu İşveren Heyeti ile Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti arasında imzalanır."

MADDE 3- 4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununun 33 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

"MADDE 33- Toplu sözleşme görüşme süreci sonunda toplu sözleşme imzalanamaması halinde, üzerinde uzlaşılan ve uzlaşılamayan konuları içeren toplantı tutanağı Kamu İşveren Heyeti ile Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti arasında sendikaların grev kararı alma, grev yapma hakkı saklı kalmak suretiyle imzalanır.

Toplu sözleşme görüşmelerinin uzlaşmazlıkla sonuçlanması ve toplantı tutanağı imzalanamaması halinde Devlet Personel Başkanlığı tarafından görüşmelerin uzlaşmazlıkla sonuçlandığına dair tespit tutanağı tutulur. Görüşmelerin uzlaşmazlıkla sonuçlandığının tespit tutanağı ile belirlenmesinden itibaren üç işgünü içerisinde Kamu İşveren Heyeti yada Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti, Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulabilir. Kamu Görevlileri Hakem Kurulu uyuşmazlık konularını inceler, gerektiğinde toplu sözleşme taraflarının temsilcilerini dinler ve beş gün içinde kararını verir. Kararlar salt çoğunlukla alınır.

Kamu Görevlileri Hakem Kurulu kararına tarafların katılması durumunda, bu karar mutabakat metni olarak Bakanlar Kuruluna sunulur. Tarafların Kamu Görevlileri Hakem Kurulu kararına katılmaması durumunda anlaşma ve anlaşmazlık konularının tümü taraflarca imzalanan bir tutanakla belirtilerek Bakanlar Kuruluna sunulur.”

MADDE 4- 25/6/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 5- Yürürlük maddesidir.

MADDE 6- Yürütme maddesidir.

